

NEDERLAND OP DOORBREKEN (WWW.EMERGENT.NL)

De tijd in Nederland lijkt écht rijp voor een fundamenteel nieuw leiderschap.

Er wordt vandaag de dag steeds vaker over de wenselijkheid van 'overstijgend leiderschap' gesproken.

Dat in Nederland de tijd daar ook écht rijp voor lijkt te zijn, blijkt uit een gedegen onderzoek dat drie jaar in beslag nam, uitgevoerd door Wilbert van Leijden en Paul Zuiker. Zij zijn de initiatiefnemers en directeurs van Emergent, Bureau voor Samenlevingsontwikkeling. Het begrip 'Samenlevingsontwikkeling', wordt in een door hen geschreven, 405 pagina's tellend, boek – wat ik zeker nog ga lezen - getiteld 'Nederland op doorbreken' geïntroduceerd en uitgelegd.

Vorig weekend heb ik voor het eerst bij een goede vriendin kennis gemaakt met hun gedachtegoed. In plaats van het geijkte verjaardagsfeestje met borrel en hapjes, en de vaak zo geijkte conversaties die niet verder komen dan 'hoe gaat het met je?' en 'wat doe je tegenwoordig', had mijn vriendin het initiatief genomen om een discussieavond met de schrijvers van het boek te organiseren. Zelden heb ik zo'n inspirerende en hoopgevende sessie meegemaakt!

Zij maakten op enthousiaste wijze in nog geen anderhalf uur duidelijk dat om de hedendaagse steeds complexere problemen (opwarming van de aarde, verwoesting en verkwisting van natuurlijke hulpbronnen, armoede, vluchtelingenstromen en asielzoekers, oplopende spanningen tussen christendom en islam, politieke polarisatie) daadwerkelijk aan te kunnen pakken er een nieuw soort leiderschap nodig is. Een leiderschap dat belangenoverstijgend is. Zij noemen dit 'Emergent leiderschap'. Zij bespraken ook de criteria waaraan dit type leiderschap moet voldoen. Nog zinvoller was dat ze een breed scala aan toepassingsmogelijkheden voor verschillende bestuurlijke niveaus aandroegen: van dorp, stad, provincie, en land, en binnen stad weer op het niveau van wijken en buurten.

Het hoopgevende is dat Nederland volgens hen in een belangrijke overgangperiode verkeert. Een periode waarin de benodigde randvoorwaarden zijn ontstaan om een dergelijk leiderschap ook mogelijk te maken.

Het belangrijke kenmerk van deze en ook eerdere, even zo grote, overgangperiodes in de geschiedenis van Nederland is dat er een totaal andere 'mindset' of een geheel andere geestesgesteldheid ontstaat waarmee de wereld bekeken kan worden. Die nieuwe geestesgesteldheid blijkt dan in staat te zijn om problemen en vraagstukken waar de mensheid mee worstelde en die onoplosbaar leken, vanuit een nieuwe invalshoek toch aan te pakken en op te

lossen. Het is alsof de wereld vanuit een nieuwe ruimte gezien kan worden. Het gaat hierbij om niets meer of minder dan een volgend stadium in de ontwikkeling van het bewustzijn van de mensheid.

Echter, het lastige van dit soort, van karakter turbulente, overgangperiodes is dat er vaak geen enkel gehoor bij de gevestigde orde lijkt te zijn voor nieuwe gezichtspunten. Het eigenbelang en de angst om de macht te verliezen staan voorop. Veranderingen zullen in eerste instantie dan ook door pioniers in gang moeten worden gezet. Daarna volgt de gevestigde orde vanzelf. Zo is het sinds mensenheugenis immers altijd gegaan.

Het mooie van deze conclusie is, dat al die individuen die ervan overtuigd zijn dat 'overstijgend' leiderschap nodig is, zich mogen rekenen tot de selecte groep van pioniers die, als ze de uitdaging oppakken, en zich er daadwerkelijk voor willen inzetten, de wereld in positieve zin kunnen veranderen.

Wilbert van Leijden en Paul Zuiker hebben me geprikkeld en uitgedaagd. Ik ga die uitdaging graag aan!

[februari 2008]

Jacqueline Rempt

Strategisch Senior Adviseur bij Schuttelaar & Partners.